Молиявий саводхонлик тақвими

Молиявий саломатлик қоидалари

Ойлик бюджетни юритади

Молиявий ёстиқчага эга

Молиявий мақсадга эга

Қарз юкини назорат қилади

Суғурта хизматларидан фойдаланади

Ижобий кредит тарихига эга

Молиявий саломатликка эришиш йўллари

- Даромадларингизни ҳисобланг ва харажатларингизни таҳлил қилинг
- Қарзларингизни тўғри бошқаринг
- Молиявий ёстиқчани шакллантиринг
- Ижобий кредит тарихини шакллантиринг
- Молиявий хатарларни суғурта хизматлари билан ҳимояланг

Январь

Йиллик бюджетни прогнозлаштираман

2023

Бюджет – маълум давр учун даромад ва харажатларни ўз ичига олган молиявий режа

ДУ	СЕ	ЧР	ПА	ЖУ	ША	ЯК
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5

Сиз мен каби молиявий режа туза оласизми?

ДАРОМАД > ХАРАЖАТ

1. Молиявий манбааларини олдиндан белгилаб, йирик харидларни йил бошида режалаштираман ва уларга эришишга ҳаракат қиламан
2. Молиявий мақсадга эришиш учун жамғарма қилишни одатга айлантираман

Маблағларимни тежаш ва тўғри режалаштириш формуласи:

ДАРОМАД – ЖАМҒАРМА = ХАРАЖАТ 50/30/20 Қоидаси

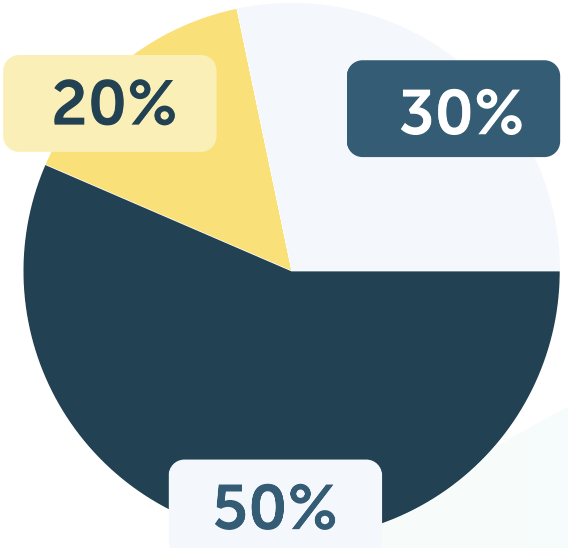

- 50% -талаб: озиқ-овқат, кийим-кечак, коммунал хизматлар, кредитлар, алоқа ва бошқалар
- 30% - эҳтиёжлар – спорт, саёҳат
- 20% - 10% жамғарма молиявий мақсад учун ва 10% молиявий хавфсизлик ёстиқчаси учун

Кредит

Коммунал тўловлар

Молиявий ёстиқча

Молиявий мақсадлар

Молиявий интизом календари бўйича йўриқнома

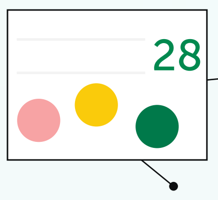

Ушбу майдонга сиз кунлик режаларни ёзишингиз мумкин

Ойлик режаларни стикерлар орқали хам белгилаб боришингиз мумкин (масалан: Сиз 1 декабрда амалга оширишингиз зарур бўлган тўловни унутиб қўймаслик учун календарда стикер билан белгилаб қўйишингиз мумкин)

* Стикерлар керакли катакларга жойлаштирилиши учун календарь ойларининг ўнг томонида жойлашган

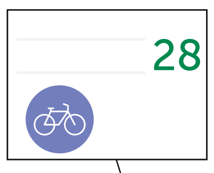

Ҳар бир ойга ўзингиз учун молиявий мақсад ва унга эришиш муддатини белгилашингиз мумкин

Барча тўловларни тўладим

Маблағларим ортди

Қарзларим қолди

Бизни ижтимоий тармоқларда кузатиб боринг

finlituzb

Finlit.uz
молиявий саводхонлик

Молиявий саводхонлигимизни биргаликда оширамиз

Биз билан боғланиш

E-mail: finlit@cbu.uz

Телефон: (+998 71) 212-73-59

Февраль

Жамғармаларимни тўғри шакллантираман

2023

Жамғариш маданияти – даромадларни мунтазам равишда бошқариш орқали пулларни тежаш, сақлаш ва кўпайтириш одати

ДУ	СЕ	ЧР	ПА	ЖУ	ША	ЯК
30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	1	2	3	4	5

Тежаш бўйича лайфхак:

- Харажатларингиз ичидан кераксизларини ажратиб чиқинг, бундай харидларни ҳар ой **30 фоизга камайтиринг** ва аста-секин улардан воз кечинг

Жамғармани сақлаш бўйича лайфхак:

- Жамғармаларингизни қўлингиз етмайдиган жойда сақлашга ҳаракат қилинг. Энг мақбул вариантлардан бири бу электрон ҳамён, алоҳида банк картаси, банк омонати ёки онлайн омонат

Жамғармани кўпайтириш бўйича лайфхак:

- Аввало молиявий мақсадни белгиланг ва унга эришиш бўйича молиявий режа тузинг
- Ҳар ой даромадингиздан 10-20% мақсад учун жамғаринг
- Жамғармаларингизни эсдалик танга, олтин қўйма ва банк омонатларида кафолатланган ҳолда кўпайтиринг

Кредит

Коммунал тўловлар

Молиявий ёстиқча

Молиявий мақсадлар

Эслатма

Барча тўловларни тўладим

Маблағларим ортди

Қарзларим қолди

Бизни ижтимоий тармоқларда кузатиб боринг

finlituzb

Finlit.uz
молиявий саводхонлик

Молиявий саводхонлигимизни биргаликда оширамиз

Биз билан боғланиш

E-mail:
finlit@cbu.uz

Телефон:
(+998 71) 212-73-59

Март

Жамғармаларимни банк омонатларида кўпайтираман

2023

Омонат фоиз эвазига маълум муддатга банкка пул қўйишдир

ДУ	СЕ	ЧР	ПА	ЖУ	ША	ЯК
27	28	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	1	2

Эслаб қолинг! Фуқароларнинг банклардаги омонатларини кафолатлаш фонди фуқароларнинг банкка қўйган омонатларини банк лицензияси бекор қилинганда тўлиқ қайтариб берилишини кафолатлайди

Муҳим!

1. Омонат шартномасини тўлиқ ва яхшилаб ўрганиб чиқинг
2. Банк шартномага бир томонлама ўзгартириш киритишга ҳақли эмас
3. Бундай ҳолатда ўз ҳақ ҳуқуқларингизни талаб қилинг

Омонатни тез ва қулай кўпайтириш бўйича лайфхаклар:

- Омонат фоизлари ҳар ой электрон ҳамёнингиз ёки банк картангизга кирим қилинадиган омонат турини танланг
- Ҳар ой йиғиб борадиган режали жамғармангизни ва омонат фоизларини омонат ҳисобварағингизга кирим қилиб боринг
- Танлаган омонатингизни ҳар ой тўлдириб бориш имконияти мавжуд бўлсин
- Онлайн омонатлардан фойдаланишни ўрганинг

Омонат бўйича калкулятор

Эслатма

Барча тўловларни тўладим

Маблағларим ортди

Қарзларим қолди

Кредит

Коммунал тўловлар

Молиявий ёстиқча

Молиявий мақсадлар

Бизни ижтимоий тармоқларда кузатиб боринг

finlituzb

Finlit.uz
молиявий саводхонлик

Молиявий саводхонлигимизни биргаликда оширамиз

Биз билан боғланиш

E-mail:
finlit@cbu.uz

Телефон:
(+998 71) 212-73-59

Апрель

Молиявий ёстиқчам учун алоҳида жамғараман

2023

Ҳар қандай турдаги даромадлардан 5-10% шахсий молиявий хавфсизлик учун ажратиб қўйинг

ДУ	СЕ	ЧР	ПА	ЖУ	ША	ЯК
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Молиявий хавфсизлик ёстиқчаси – кутилмаган вазиятлар учун пул заҳираси ҳисобланади

Молиявий хавфсизлик ёстиқчаси 6-12 ойлик харажатларнинг йиғиндиси миқдорида шакллантирилади

Масалан,

2 000 000 сўм х 6 ой = 12 000 000 сўм

Молиявий мақсадларга эришиш учун жамғарма ва молиявий ёстиқча бир-биридан алоҳида сақланиши керак

Молиявий ёстиқча пулларини жамғариш усуллари:

- Электрон ҳамён;
- Алоҳида банк картаси;
- Банк омонати;
- _______________________;
- ____________________;

Кредит

Коммунал тўловлар

Молиявий ёстиқча

Молиявий мақсадлар

Эслатма

Барча тўловларни тўладим

Маблағларим ортди

Қарзларим қолди

Бизни ижтимоий тармоқларда кузатиб боринг

finlituzb

Finlit.uz

молиявий саводхонлик

Молиявий саводхонлигимизни биргаликда оширамиз

Биз билан боғланиш

E-mail: finlit@cbu.uz

Телефон: (+998 71) 212-73-59

Май

Етти ўлчаб, бир кесаман

2023

Масъулиятли кредит олиш – қайтариб тўлаш имкониятимдан ортиқ қарз олмасликни англатади

ДУ	СЕ	ЧР	ПА	ЖУ	ША	ЯК
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4

Сиз мен каби эҳтиёткорлик билан кредит оласизми?

1. Тўловларни ўз вақтида тўлаб, кредит тарихимни ижобий сақлайман
2. Жами қарзларим жами даромадларимни ярмидан кўп қисмини ташкил этишига йўл қўймайман
4. Кредит скорингида 300 баллдан юқори йиғиб, кредит ажратилишида кутилмаганда рад жавобини олмайман
3. Кредит маблағларини мақсадсиз, беҳудага сарфламайман
5. Молиявий мақсадларимга кредит орқали эришиш кайфиятини ошириб юбормайман, уларни олдиндан режалаштираман

Кредит калькулятор

Эслатма

Барча тўловларни тўладим

Маблағларим ортди

Қарзларим қолди

Кредит

Коммунал тўловлар

Молиявий ёстиқча

Молиявий мақсадлар

Бизни ижтимоий тармоқларда кузатиб боринг

finlituzb

Finlit.uz
молиявий саводхонлик

Молиявий саводхонлигимизни биргаликда оширамиз

Биз билан боғланиш

E-mail: finlit@cbu.uz

Телефон: (+998 71) 212-73-59

Июнь

“Fintech” лар ёрдамида ҳаётимни енгиллаштираман

2023

Молиявий ва тўлов хизматларидан уйимдан туриб масофавий тарзда фойдаланиш менга қулайлик, тезкорлик ва шаффофликни беради

ДУ	СЕ	ЧР	ПА	ЖУ	ША	ЯК
	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	1	2

Сиз мен фойдаланган “Fintech” лардан фойдаланасизми?

1. Бир нечта банк картаси ва электрон ҳамёнларга эгаман
2. Электрон харидларга мўлжалланган алоҳида банк картасидан фойдаланаман
3. Барча тўловлар (интернет, мобил алоқа, коммунал, ўқиш, кредит тўловлар)ни энг қулай мобил илова ёрдамида тўлайман
4. Харидлар учун тўловларни NFC технологияси (мобил телефон) ва QR кодлардан фойдаланиб, контактсиз усулда амалга ошираман
5. Тўлов ташкилотлари ва банкларнинг Cash-back ларидан унумли фойдаланаман

Кредит

Коммунал тўловлар

Молиявий ёстиқча

Молиявий мақсадлар

Эслатма

Барча тўловларни тўладим

Маблағларим ортди

Қарзларим қолди

Бизни ижтимоий тармоқларда кузатиб боринг

finlituzb

Finlit.uz
молиявий саводхонлик

Молиявий саводхонлигимизни биргаликда оширамиз

Биз билан боғланиш

E-mail: finlit@cbu.uz

Телефон: (+998 71) 212-73-59

Июль

Пул ўтказмаларини тўғри амалга ошираман

2023

Пулларнинг банк картасида сақланиши ва улар билан боғлиқ ҳар қандай операциянинг амалга оширилиши “2-босқичли текшириш”, яъни СМС тасдиқнома коди каби техник хизмат орқали ҳимояланган

ДУ	СЕ	ЧР	ПА	ЖУ	ША	ЯК
26	27	28	29	30	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6

Телефонимга СМС тасдиқнома кодлари келган вазиятлар

- Банк картасини бегона мобил иловага улашга ҳаракат қилинганда
- Банк картасидан бошқа картага белгилангандан кўп пул ўтказилаётганда
- Бегона мобил илова орқали банк картасидан пул ечиб олинаётганда
- Онлайн харидларни амалга ошираётганда

! СМС тасдиқнома кодингизни қўлга киритган шахс сизнинг банк картангиздаги барча маблағларга эгалик қилади

СМС тасдиқнома кодларини ҳеч кимга, ҳатто банк ходими ёки тўлов ташкилоти (Click, Payme, Oson ва б.) ходимларига ҳам ошкор этманг. Банк карталари ўртасидаги ўзаро пул ўтказмалар учун картанинг фақатгина 16-талик рақами талаб этилади. Бунда, картанинг амал қилиш муддати ва СМС тасдиқнома коди умуман керак бўлмайди

Кредит

Коммунал тўловлар

Молиявий ёстиқча

Молиявий мақсадлар

Бизни ижтимоий тармоқларда кузатиб боринг

finlituzb

Finlit.uz
Молиявий саводхонлик

Молиявий саводхонлигимизни биргаликда оширамиз

Биз билан боғланиш

E-mail: finlit@cbu.uz

Телефон: (+998 71) 212-73-59

Август **2023**

Жамғармаларимни молиявий пирамидаларда сақламайман

Молиявий пирамида – бошланғич сармоя ва “бизнес”га сармоячи (иштирокчи)ларни жалб қилиш эвазига юқори даромад ва бонусларни “ваъда” қиладиган фирибгарлар тармоғи

ДУ	СЕ	ЧР	ПА	ЖУ	ША	ЯК
31	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	1	2	3

! Унутманг! Юқори даромад юқори рискни англатади!

Молиявий пирамиданинг одатий алдовлари:

- Бошланғич мажбурий сармоя киритиш
- Нолга тенг риск даражаси билан 2 баробар даромад олиш
- Тармоқли маркетингни ўзига ниқоб қилиб, “бизнес”га бошқа сармоячиларни топиш ва жалб қилиш
- Молиявий йўқотишларсиз 100 фоиз “кафолатланган” даромад

! Ҳеч қандай ҳуқуқий шартномасиз “оғзаки ваъдалар”га асосланган сармоядан эҳтиёт бўлинг! Инвестиция шартномасини диққат билан ўқиб, танишиб чиқинг

Кредит

Коммунал тўловлар

Молиявий ёстиқча

Молиявий мақсадлар

Эслатма

Барча тўловларни тўладим

Маблағларим ортди

Қарзларим қолди

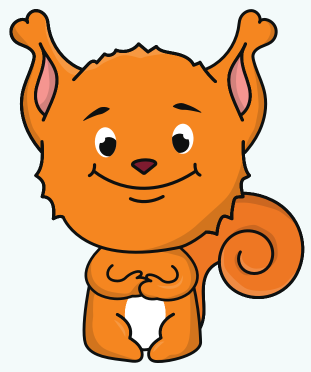

Бизни ижтимоий тармоқларда кузатиб боринг

finlituzb

Finlit.uz
молиявий саводхонлик

Молиявий саводхонлигимизни биргаликда оширамиз

Биз билан боғланиш

E-mail:
finlit@cbu.uz

Телефон:
(+998 71) 212-73-59

Сентябрь — Молиявий хавфсизлик қоидаларига амал қиламан — 2023

Шахсий молиявий хавфсизлик – қайси молиявий маълумотларим барчадан сир сақланиши кераклигини биламан (Улар: пин-код, амал қилиш муддати, CVV/CVC кодлари, СМС тасдиқлаш кодлари)

ДУ	СЕ	ЧР	ПА	ЖУ	ША	ЯК
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	1

Сиз мен каби сир тутишни биласизми? Ўзингизни текширинг!

	Ҳа	Йўқ
Банк картаси расмини дўстларимга юбораман, ҳаттоки зарур пайтларда ижтимоий саҳифаларда жойлаштираман		
Дўконларда пин-кодни ўзим тераман		
Ресторанда ҳисобни тўлаш учун официант орқали банк картамни бериб юбораман		
Банк картам ва мобил иловаларим пин-кодлари бир хил рақамлардан ташкил топган (масалан, 5555)		
Пин-кодим ёдимдан кўтарилмаслиги учун картамни орқасига (одатда, халқаро - VISA картам) ёзиб қўйганман.		

	Ҳа	Йўқ
Кобейджинг ва халқаро карталарим орқасидаги кодларни (CVV/CVC) дуч келган сайтларга киритмайман		
СМС орқали келган тасдиқлаш кодларини биров сўраса айтаман		
Текширилмаган веб-сайтлар ва ҳаволалар орқали тўловлар ўтказаман		
Банкоматлардан пулни нақдлаштирганда бегоналарнинг ёрдамидан фойдаланаман		

Тўғри жавобларни QR код орқали билиб олинг

Кредит

Коммунал тўловлар

Молиявий ёстиқча

Молиявий мақсадлар

Эслатма

Барча тўловларни тўладим

Маблағларим ортди

Қарзларим қолди

Бизни ижтимоий тармоқларда кузатиб боринг

finlituzb

Finlit.uz
молиявий саводхонлик

Молиявий саводхонлигимизни биргаликда оширамиз

Биз билан боғланиш

E-mail:
finlit@cbu.uz

Телефон:
(+998 71) 212-73-59

Октябрь

Молиявий ҳуқуқларимни биламан

2023

ДУ	СЕ	ЧР	ПА	ЖУ	ША	ЯК
25	26	27	28	29	30	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5

Сиз ҳам мен каби ҳуқуқларингиздан фойдаланасизми?

1. Банк билан тузилган шартномаларни (электрон оферталарни) имзолашдан олдин яхшилаб ўрганиб чиқаман. Шартномаларни ҳатто ўрганиш учун уйга ҳам олиб кетаман
2. Банк маҳсулотлари ва хизматлари бўйича шартларни тушунмаганимда масъул ходимдан ёки call-марказ орқали тўлиқ маълумотларни оламан
3. Банкни, унинг хизмат ва маҳсулотларини солиштириб, эркин танлайман
4. Кредитдан фойдаланганда суғурта компанияси ва баҳоловчи ташкилотни ўзим танлайман
5. Кредит олаётганда шартнома билан биргаликда қайтариш жадвалини бир нусхадан ўзим учун оламан

Марказий банкнинг ишонч телефони:
(71) 200-00-44

Сизчи ўзингизни яна қандай ҳуқуқларингизни биласиз?

Кредит

Коммунал тўловлар

Молиявий ёстиқча

Молиявий мақсадлар

Эслатма

Барча тўловларни тўладим

Маблағларим ортди

Қарзларим қолди

Бизни ижтимоий тармоқларда кузатиб боринг

finlituzb

Finlit.uz
молиявий саводхонлик

Молиявий саводхонлигимизни биргаликда оширамиз

Биз билан боғланиш

E-mail:
finlit@cbu.uz

Телефон:
(+998 71) 212-73-59

Ноябрь

Болаларга молиявий саводхонликни ўргатаман

2023

ДУ	СЕ	ЧР	ПА	ЖУ	ША	ЯК
30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	1	2	3

Молиявий саводхонлик бўй ўлчагичи

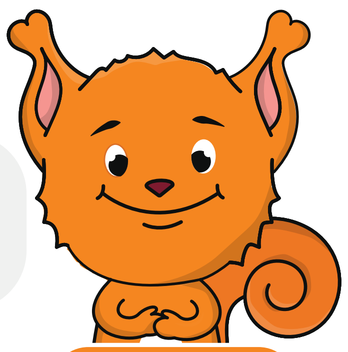

- 4 ёш — пул билан танишиш
- 5 ёш — оқилона сарф-харажат қилишни ўргатиш
- 7 ёш — чўнтак пулини бериш ва уни қандай ишлатишни ўргатиш
- 10 ёш — молия-банк соҳасидаги янада мураккаброқ тушунчалар билан таништириш: банк карталари, депозитлар, кредитлар
- 12 ёш — молия ҳақида билимларни кенгайтириш – молиявий хавфсизлик масалалари

170 160 150 140 130 120 110 100 90

Болаларга молиявий саводхонликни ўргатиш учун фойдали маслаҳатлар:

- Истаклар дафтари" ни яратинг - болани сотиб олмоқчи бўлган нарсасини ёзишга ўргатинг
- Дўконга боришдан олдин бутун оила билан харид қилиш рўйхатини тузинг
- Болангизга нарх-наво ва товарнинг қиймати ҳақида тушунтиринг
- Чўнтак пулларини қандай бошқариш ва сарфлашни ўргатинг.
- Ўйлаб харидлар қилиш қобилиятини ривожлантиринг
- Молиявий мақсадларни белгилаш ва пул сарфлашни ўргатинг
- Пул топиш мумкинлиги ва бу қизиқлигини кўрсатинг

Кредит

Коммунал тўловлар

Молиявий ёстиқча

Молиявий мақсадлар

Эслатма

Барча тўловларни тўладим

Маблағларим ортди

Қарзларим қолди

Бизни ижтимоий тармоқларда кузатиб боринг

finlituzb

Finlit.uz

Молиявий саводхонлигимизни биргаликда оширамиз

Биз билан боғланиш

E-mail: finlit@cbu.uz

Телефон: (+998 71) 212-73-59

Декабрь Йил якунлари бўйича сарҳисоб қиламан 2023

Молиявий ва рақамли молиявий хизматлар истеъмолчилари ҳуқуқлари – Марказий банк ҳимоясида

ДУ	СЕ	ЧР	ПА	ЖУ	ША	ЯК
27	28	29	30	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Йил якунида:

- _______ сўмни тежаб қолдим. Бунинг учун ортиқча ва кераксиз харажатларимни (кофе, сигарет, турли хил снеклар харидини) камайтирдим
- _______ сўм жамғардим. Бунинг учун ҳар ой даромадимдан 10 фоизини биринчи навбатда жамғарма учун ажратишга одатландим
- _______ сўмга "Молиявий хавфсизлик ёстиқчаси"ни кўпайтирдим. Бунинг учун ___/___ ойлик харажатларимни ҳисоблаб, камида 30 фоизини 2022 йил учун жамғаришни мақсад қилган эдим
- Молиявий фирибгарларга алданмадим ва ______ дўстим/яқинларимни уларнинг тузоқларидан сақлаб қолдим

Келгуси йил учун молиявий мақсадларим:

- [ ] ___________ сўмга ___________ давлатга саёҳат қилиш;
- [ ] ___________ сўмга янги автомобил сотиб олиш;
- [ ] ___________ сўмга тўй қилиш.

Қуйида ўз молиявий режа ва мақсадларингизни ёзиб қолдиринг:

- [ ] ___________ ______________________ __________________
- [ ] ___________ ______________________ ____________________
- [ ] ___________ ______________________ ___________________

Кредит

Коммунал тўловлар

Молиявий ёстиқча

Молиявий мақсадлар

Эслатма

Барча тўловларни тўладим

Маблағларим ортди

Қарзларим қолди

Бизни ижтимоий тармоқларда кузатиб боринг

finlituzb

Finlit.uz
молиявий саводхонлик

Молиявий саводхонлигимизни биргаликда оширамиз

Биз билан боғланиш

E-mail: finlit@cbu.uz

Телефон: (+998 71) 212-73-59